

Rodil se je v Zagrebu 14. nov. 1838. Kot gimnazijec se je rad bavil s klasiki dubrovniškimi in se čvrsto oklenil načel prepoveditelja hrvatskega slojstva Ljudevita Gaja. Ko je l. 1857 izvršil gimnazijo v Zagrebu, skladal je že lirične pesmi. — Prebivši dve leti na pravoslavni akademiji v Zagrebu, poda se na vseučilišče v Prago, kjer spoznava mnoge pisatelje česke, poljske in slovenske. Leta 1864 je šel na Dunaj, kjer je uredoval: »Glasonoša« (nemš.) in »Slovenske listove«; v tem času napisal je pripoved »Turopoljski top«. — Za dve leti se je vrnil v Zagreb, kjer je l. 1868 dobil službo pri mestnem poglavarstvu in postal »viečnik«. — Leta 1869 je začel pisati pesmi in povesti za »Vienac«, a od l. 1874—1881 bil je njegov urednik, in je isto leto 13. decembra v najlepši dobi umrl na veliko žalost naroda hrvatskega in vsega Slovstva.

Besede na spomeniku pod njegovim poprsem, prek katerega je križ in oljkina veja, slové:

AVGVST ŠENOA.

* 1838, † 1881.

Prerano nam popucaše žice
Glasne tvoje bogoduhe lire,
Al s njih vozda pjesme budilice
Ljubav k rodu po Hrvatstvu šire,
Uvijek živu pripovjesti tvoje,
Gdje nam slike prošlih dana stoje!

Šenoa kot pesnik je bil lirik, posebno so krasne domoljubne pesni, katere so polne ljubezni do naroda svojega in bratskega; a gotovo izvrstne so njegove balade. — Kot prozaik pa se odlikuje z romani, katerih je precéj prestavljenih v druge jezike.

Ker prostor ne dopušča, da kaj več o teh izpregovorim, naj omenjam samo: »Zlatarevo zlato« in »Seljačka buna« iz 16. stol.; »Čuvaj se senjske ruke« slika boj Hrvatov z Mletki iz 17. stol.; »Diogenes« opisuje boj proti Nemcem in Madjarom iz 18. stol., in »Kletva«, katero je dovršil Eug. Tomić, opisuje borbe Hrvatov iz 15. in 16. stol.

Izmed pripovestij pa so posebno zanimive: »Prosjak Luka«, »Barun Ivica«, »Liepa Anka«,

»Kananinčeva ljubovca«, »Vladimir«, »Turci idu«, »Mladi gospodin«, »Prijan Lovro«, »Vječni Žid u Zagrebu«, »Pruski kralj«, »Dusi narodne straže«, »Karanfil sa pjesnikova groba«, »Branka«, »Zvonar topčija«, »Ilijina oporuka« i. dr.

Pred ko je začel pisati kak zgodovinski roman, dobro je preučil zgodovino, in zato so tudi njegovi romani zelo poučni.

Kako slavijo Hrvatje Šenoa, najbolje pokazuje omenjeni lepi spomenik; izdelal ga je hrvatski umetnik Iv. Rendić.

Lešnički.

Jezikoslovna drobtina. V »Zvonu« šte. 1, l. 1889, graja se v »književnih poročilih« raba besede »prilično« v slovenski pisavi, češ, to je hrvatska beseda, ki pomenja: »precéj«, ziemlich. To je res. Ali vendar je beseda »prilično« tudi čisto slovenska beseda, ki pa ne pomeni toliko, kakor »o priliki«, ampak pomeni »priročno«, »pripravno«, »narédno«, ali tudi »naróke«. N. pr. govori se: »Ni mi jako ,prilično« (priročno, pripravno, naredno, naroke) hoditi tam memo«. Ali reče se tudi: »Ako ti bode ,prilično«, stori mi to in ono«.

V tem pomenu rabijo to besedo sploh po nižjem Dolenjskem; ali tudi drugodi, tega ne vem. Tukaj na meji hrvatski pa se rabi ta beseda h krati v hrvatskem in slovenskem pomenu. N. pr. vprašajočemu: »Ali je cesta lepa« — »ali je še daleč«, odgovori se: »još prilično«, t. j. »še precéj«, »so ziemlich«. Govori se pa tudi v slovenskem pomenu, n. pr. »stori sem«, — »šel sem tje«, — »opravi sem to in ono, ker mi je bilo prilično« — t. j. priročno. Ali prav pa ima kritik Jos. Staré, grajajoč pisatelje zaradi rabe neznanih besed v pisavi. Ako kdo besedi ne vé pravega pomena, bolje je, da je ne rabi.

Fr. Br.

Vabilo k družbi sv. Mohora. Kmalu — peti dan prihodnjega meseca — se bode zopet končala nabira udov družbe sv. Mohora. Zato priporočamo najtoplejše vsem čitateljem svojim, naj bi pridobili mnogo novih udov tej družbi, ki je ponos Slovincem in najtrdnjša podlaga našega národnega obstanka. V verskem oziru pa je najboljša zaslomba prve narodové svetinje. Na noge!

† Cesarjevič RUDOLF.

Kako je Avstrija tesno združena s cesarsko hišo, to je pokazal pretresljiv dogodek dné 30. januarija t. l. — cesarjevičeva smrt. Naša naloga ni, o tem dogodku tukaj preišljevati, pa tudi v naši moči ni, da bi dogodek dostojno zabeležili. Vse novine so se strinjale v tem: Cesarja in Avstrijo je hudo zadel ta udarec. A imejmo tako zaupanje v previdnost božjo, kakoršno je izrazil presvetli cesar v zahvali „svojim narodom“. Gotovo bode božja roka rano tudi ozdravila, katero je vsekala. V zgodovini slojstva bode v slavi živelo ime cesarjeviča Rudolfa.

Listnica uredniška. G. V. B.: Ni bilo možno; prosim potrpljenja. — G. J. B.: Nič se ne bojte, nič ni izgubljenega. Prej ali slej! — G. „Zorán“: Radi, če bodo dobre. Le pošljite in ne zamerite! — G. I. B. v I. B.: Lepa hvala! Prosim še. Pride. — G. K. T. v Č.: Zakaj ne reklamujete takoj? Pošta ni nezmojljiva. — G. J. K. v I. B.: Prosim; jako me bode veselilo. — G. X. Y.: Zakaj ne imena? — G. mladi naročnik: tako je prav! Naslov?

Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravnništvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik dr. France Lampe. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.